

Sygn. akt: I C 295/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	p.o. sekr. sąd. Marlena Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. D., J. D., M. D.**

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)- (...)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...)- (...) na rzecz powodów:

- 1) na rzecz M. D. kwotę 67 500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2014 roku,
- 2) na rzecz J. D. kwotę 11 250 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2014 roku,
- 3) na rzecz W. D. na rzecz kwotę 11 250 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2014 roku.

II. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...)- (...) na rzecz powodów kwotę 8 118 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: I C 295/15

UZASADNIENIE

M. D., W. D. i J. D. w pozwie z dnia 20 maja 2015 r., wnieśli o zasądzenie od Skarbu Państwa – Wojewody (...)- (...) kwot:

- na rzecz M. D. – 67 500,- zł

- na rzecz W. D. - 11 250,- zł

i na rzecz J. D. - 11 250,- zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swe żądanie powodowie podali, że decyzją Wojewody (...)- (...) z dnia (...). stwierdzono wydanie bez podstawy prawnej decyzji Naczelnika Gminy w S., z dnia (...) r. o przejęciu bez odszkodowania na rzecz Skarbu Państwa

nieruchomości zabudowanej jako opuszczonej, o powierzchni 0,08 ha, położonej we wsi P., gm. S., składającej się z działki nr (...).

Decyzja Naczelnika Gminy w S. została wydana w sprzeczności z art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach, nie zostały bowiem spełnione wskazane tam przesłanki w postaci konieczności posiadania przez powodów nieruchomości w dniu (...) r. oraz utraty przez nich obywatelstwa polskiego na skutek wyjazdu z kraju.

W rezultacie strona powodowa podniosła, że na skutek wydania decyzji poniosła szkodę. Skarb Państwa w wyniku przejęcia z naruszeniem przepisu art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach stanowiącej własność powódki i jej męża nieruchomości, stał się bowiem dysponentem tej nieruchomości, co doprowadziło do rozporządzenia działką na rzecz osoby trzeciej. Wobec powyższego pozwany winien zapłacić odszkodowanie za wyrządzoną powodom szkodę na skutek wydania decyzji bez podstawy prawnej – w trybie art. 160 § 1 i 3 kodeksu postępowania administracyjnego w brzmieniu sprzed dnia 1 września 2004 r.

Powodowie W. D. i J. D. swe prawo wywodzą z faktu spadkobrania w stosownych udziałach po zmarłym mężu powódki a ich ojcu - H. D. współwłaścicielu przejętego działki.

Żądanie odsetek jest uzasadnione wezwaniem pozwanego pismem z dnia 16 lipca 2014 r. do zapłaty stosownego odszkodowania i odmową w dniu 23 lipca 2014 r. tejże zapłaty.

Pozwany Skarb Państwa, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, w odpowiedzi na pozew uznał powództwo w zakresie kwoty głównej w całości, natomiast wniósł o oddalenie powództwa w zakresie odsetek do dnia wydania wyroku, nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od powodów kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, iż skoro odszkodowanie ma nastąpić według cen z daty wyrokowania, to wtedy również w tej dopiero dacie zachodzi wymagalność żądania odszkodowawczego.

Dodatkowo pozwany podniósł, iż żądanie pieniężne zapłaty odszkodowania materializuje się z chwilą wyboru formy naprawienia szkody. (k. 61)

Sąd ustalił i zważył co następuje:

W pierwszej kolejności i dla porządku wskazać należy, iż stan faktyczny w sprawie jest bezsporny, co dotyczy zarówno przesądzenia bezprawności wydanej w 1980 r. decyzji jak i będącego jej konsekwencją zadysponowania przejętą nieruchomością na rzecz osoby trzeciej, co sprawiło, iż doszło do nieodwracalnego skutku w postaci utraty przez powódkę oraz poprzednika prawnego powodów prawa własności nieruchomości i konieczności dochodzenia stosownej kompensaty za utracone mienie.

Pozwany zresztą uznał roszczenie główne, co wprost pociągnęło za sobą procesowe skutki z art. 213 par. 2 kpc.

Sąd zatem uznając, iż w sposób oczywisty nie zachodzą na tle bezspornego w sprawie stanu faktycznego przesłanki dla braku związania uznaniem żądania, co z przyczyn oczywistych szerszego uzasadnienia nie wymaga, obligowanych był treścią powołanego przepisu do orzeczenia zgodnie z żądaniem pozwu w zakresie uznanym przez pozwanego.

Podstawę prawną odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w realiach przedmiotowej sprawy stanowi – jak trafnie wskazali powodowie - przepis art. 160 § 1 k.p.a. Zgodnie z jego treścią stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.c. albo wskutek stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Stosownie zaś do § 2 art. 160 k.p.a., do odszkodowania stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. W tym miejscu podkreślić trzeba, że jakkolwiek przepis art. 160 k.p.a. utracił moc obowiązującą z dniem 1 września 2004 r. na skutek wejścia w życie art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 r., Nr 162, poz. 1692) i obecnie do

roszczeń odszkodowawczych związanych z wykonywaniem władzy publicznej stosuje się przepisy art. 417 - 417² k.c., w określonych sytuacjach nadal jednak znajduje on zastosowanie. Mianowicie, zgodnie z zapatrywaniem składu Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 31 marca 2011 r. mającej moc zasady prawnej (sygn. akt III CZP 112/10, LEX 751460), przepisy art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. stosuje się do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu. Taka sytuacja zachodzi właśnie na gruncie niniejszej sprawy, bowiem szkoda rozumiana jako pozbawienie powodów prawa własności nieruchomości została wyrządzona decyzją z roku 1980 r., zaś nieważność tej decyzji stwierdzono w kwietniu 2014 r.

Jedynym spornym natomiast elementem w sprawie, w świetle stanowiska stron jest kwestia odsetek. Tu jednak nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem strony pozwanej.

Bezspornym bowiem i znajdującym oparcie w dołączonych do pozwu dokumentach jest, iż pozwany był wzywany przez stronę powodową do dobrowolnego spełnienia świadczenia pismem z dnia 16 lipca 2014 r. , przy czym pismo to zawierało żądanie zapłaty nie tylko całej kwoty dochodzonej pozwem , lecz kwoty przenoszącej tę ostatnią. (k. 16)

Pozwany udzielił też odpowiedzi odmownej w dniu 23 lipca 2014 r.

Trudno zatem w świetle treści art. 455 kc oraz art. 481 kc uznać, by strona odmawiająca (jak się okazuje bezzasadnie) na wezwanie wierzyciela spełnienia świadczenia pieniężnego nie popadała tym samym w opóźnienie uprawniające do żądania odsetek, tym bardziej , iż obecnie tracą one (przy stabilności siły nabywczej pieniądza) walor ściśle odszkodowawczy.

Nie ma bowiem podstaw do premiowania dłużnika, jeżeli pomiędzy wymagalnością obowiązku świadczenia a datą wyrokowania nie doszło do istotnego wzrostu wartości nieruchomości stanowiącej podstawę ustalenia wysokości odszkodowania. Korzyść w tym przypadku odnosi tylko dłużnik, który nie płaci odszkodowania po wezwaniu do spełnienia świadczenia i pozostaje w opóźnieniu. Regułą jest, że zobowiązania powstające z czynów niedozwolonych są zobowiązaniami bezterminowymi i stają się wymagalne po wezwaniu sprawcy przez poszkodowanego do wykonania obowiązku art. 455 k.c.). Od tej zatem chwili - co do zasady - biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) i wyjątki od tej zasady nie mogą być interpretowane rozszerzająco. Skoro więc w tym przypadku określenie wartości odszkodowania na chwilę orzekania nie uwzględnia negatywnych skutków upływu czasu od wezwania do zapłaty do dnia wyrokowania, to odsetki należą się od daty wymagalności. (por. wyrok SA w Krakowie z 08 05 2015 r – I ACa 258/15 - LEX nr 1733705)

Jak się wydaje przywołana wyżej teza przystaje w pełni do stanu faktycznego w sprawie niniejszej, tym bardziej , iż wybór sposobu kompensaty został jednoznacznie wybrany i pismem wzywającym określony.

Stąd odsetki orzeczono od dnia , kiedy to pozwany miał pełną, obiektywną możliwość zadośćuczynienia słusznemu żądaniu powodów.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 i 108 kpc oraz w zw. z par 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radców prawnych z urzędu na którą złożyły się opłata od pozwu oraz wynagrodzenie radcy prawnego.

Końcowo należało jedynie odnieść się do zawartego w pozwie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który z uwagi przebieg sprawy okazał się dla niej nieprzydatny.

Pozwany bowiem uznał powództwo w całości, co oznacza, iż wartość nieruchomości była przyznana i bezsporna, co eliminuje potrzebę jej weryfikacji przez biegłego. (por. art. 229 kpc i art. 278 kpc)

Dowód zaś jest prowadzony dla wykazania przez stronę okoliczności istotnych a przede wszystkim spornych, co w sprawie w tym zakresie miejsca nie miało.

Dowód z drugiej strony nie może służyć poszukiwaniu przez stronę twierdzeń jako podstawy żądania i ewentualnej jego modyfikacji – nie taka jest bowiem rola dowodu w postępowaniu cywilnym.